

June 17, 1959

Information on Foreign Counterintelligence Agents Network Abroad

Citation:

"Information on Foreign Counterintelligence Agents Network Abroad", June 17, 1959, Wilson Center Digital Archive, Archive of the Ministry of the Interior, Sofia, Fond 2, Record 1, File 626. Obtained by the Bulgarian Cold War Research Group.
<https://digitalarchive.umd.edu/document/111424>

Summary:

The report covers the work of Bulgarian intelligence operatives in the West for the last 18 months. Includes statistics by country.

Original Language:

Bulgarian

Contents:

Original Scan

Строго секретно.

СЛУЖБА
"ИНФОРМАЦИЯ И АРХИВ"
РАЗПОБЕРЕНО
до Ред. № 1165
от 28.05.2004г.

Handwritten notes:
 се твърди че...
 не е вярно...
 в СДР А В К А
 от началото на 1958 г. до сега, по линия на II-ро у-ние
 ДС е изпратена в капиталистическите страни следната агентура:

Относно: Изведена агентура зад грани-
ца от у-ние II-ро ДС, за времето от
1.I.1958 г. до 15.VI.1959 година.

От началото на 1958 г. до сега, по линия на II-ро у-ние
ДС е изпратена в капиталистическите страни следната агентура:

В коя страна е изпратена агентура	Кой отдел е изпратил агентурата									
	I-ви отд.		II-ри отд.		III-ти отд.		IV-ти отд.		ВСИЧКО	
	Аг.	Д.В.	Аг.	Д.В.	Аг.	Д.В.	Аг.	Д.В.	Аг.	Д.В.
Англия	1						1		2	
Австрия		3			5	2	17	14	22	19
Белгия					3	2		1	3	3
Г.Ф.Р.	2	3				3	10	6	12	12
Гърция							1	3	1	3
Израел	3							1	3	1
Италия	1				5		3	9	9	9
С.А.Щ.					1				1	
Турция	1		4	1			4	10	9	11
Франция	1				4	12	1	9	6	21
Швейцария					3	2			3	2
ВСИЧКО	9	6	4	1	21	21	37	53	71	81

Анализа на горните цифри и оперативните данни, получени
от извежданата агентура, общо за управлението показват, че е сложено
сравнително добро начало на работата ни по извеждане на агентура
в капиталистическите страни, за разработване на изменниците на Родн
ната и вражеските разузнавателни центрове срещу нашата страна.

Почти всички агенти бяха изведени зад граница по естествени и несъбуждащи подозрения поводи. Поради това на много агенти бяха направени предложения за сътрудничество от представители на капиталистически разузнавания, други бяха склонявани активно към измяна на Родината, но нито един не е имал неприятни инциденти с полицейски и разузнавателни органи по време на пребиваването си в чужбина. Тук трябва да се отбележи, че твърде често чуждите разузнавания се насочваха за вербовка към лица, произхождащи от близки нам среди и комунисти, временно пребиваващи в съответната капиталистическа страна.

Редица агенти изпълниха сполучливо поставените им задачи и направиха ценни донесения. Така например аг. "Капри"/I-ви отдел/, изпратен през 1958 г. в Италия, успешно се внедри в изменнически среди и се срещна с бившият началник на РО при ЦВ у нас, до 9. IX. 1944 г. - Никола Костов, който го вербова за агент на американското разузнаване. Последният каза на агента, след завръщането си в България да изучава настроението на различни обществени слоеве у нас, да подбира, изучава и групира около себе си враждебно настроени към Народната власт лица, без да ги посвещава в своята дейност, а само да ги има предвид в случай на събития. Сведенията трябвало да изпраща чрез вестници и списания, като се надупчват последователно отделни начални думи в текста, а в някои случаи като се съставят условни изрази.

Аг. "Благой"/IV-ти отдел/, изведен легално в Турция, се свърза с английските разузнавачи Петридж и Толингтон. Последните го вербоваха и му поставиха конкретни задачи, от които може да се съди кои въпроси интересуват английските разведчици. Дадоха му парол за свързка при излизане зад граница, и го обучава да работи със симпатични маслици. Между другото агента беше инструктиран от англичаните, да търси начини за сближение с комунисти на отговорна

- 3 -

работа, да узнава дали има разногласия между тях, какви са отношенията им със съветниците и пр. Наред с това, агента се свързва с американските разузнавачи Борисеевич и Браун и установи редица техни и на колегите им квартири, начин на живот, връзки и т.н.

Аг. "Ботушаров"/I-ви отдел/, изведен във Франция, се внедри успешно в анархистически среди, установи техни връзки и съидейници, както и начини на изпращане на пари и сведения у нас.

Аг. "Бойка"/IV-ти отдел/при посещенията си в ГФР и Италия, се свързва с Благо Иванов Славенов - председател на младежката секция на ВНК, който я вербова за агент и ѝ постави задачи да организира две групи за събиране на сведения - едната в София, другата в Пловдив, като я ориентира към спортните среди.

Аг. "Елена"/IV-ти отдел/, изведена в ГФР, се свързва с редица изменници на Родината и установи някои от работещите в радиостанция "Свободна Европа".

Д.В. "Драгунчева"/III-ти отдел/, направи донесение за 10 лица - изменници на Родината и незабвращенци, живущи в Австрия.

Има още редица подобни примери за правилно възпитани и изведени в чужбина агенти, от които са получени повече, или по-малко ценни резултати.

Общо взето оперативният състав на управлението и някои окръзи се ориентира и сравнително добре работи по изведането на наши агенти зад граница. Но паралелно с хубавите страни, съществуват немалко наши слабости и неблагоприятия в това отношение.

Преди всичко трябва да се отбележи, че броя на изведената агентура, макар да съществува тенденция той да бъде увеличен, е все още много малък. За един период от 18 месеци, са изпратени зад граница само 74 агента и 84 доверителни връзки. Като се има предвид от една страна, че по-голямата част от тях не са направили ценни донесения, а от друга сигналите за дейността на вражеските разузнавания у нас, може определено да се каже, че нашата актив-

ност не съответствува на равнището на изискванията на оперативната обстановка.

Както се вижда от таблицата в настоящата справка, особено тревожно е положението по извешдане на агентура в нашите вжни съседки Гърция и Турция. Броят на изведената агентура в тези страни, съпоставен със задачите, които стоят пред нас е извънредно малък. Другарите, работещи по съответните линии, са проявили инициативност и не са използвали големите естественни възможности за извешдане на агентура в тези страни, откъдето действуват твърде активно не само гръцкото и турското разузнаване, но и разузнаванията на големите империалистически държави. Това се дължи на факта, че в повечето случаи работата ни по извешдане на агентура върви по линията на най-малкото съпротивление, без да се вземат предвид преди всичко нуждите, породени от оперативната обстановка. Показателно в това отношение е, че процента на изведената агентура в Западна Европа е най-голям, тъй като за там пътуват най-много български граждани.

Съществуват сериозни недостатъци в подбора, обучението и възпитанието на извешданата агентура. За аг. "Петров"/IV-ти отдел/, е имало сигнали, че се занимава със съмнителна търговска дейност и мошенничество, но въпреки това, същия беше извешдан неколкократно в Австрия. В процеса на работата посочените черти на "Петров" се проявиха още по-ярко, той се разложи и сега е преустановено ползуването му зад граница. Подобен е случаят и с аг. "Пирин"/IV-ти отдел/, който по време на пребиваването си в ~~Австрия~~, гледаше преди всичко личното си облагодетелствуване, вместо да се заеме с поставените му от нас задачи.

Понякога се пропилват ценни възможности за комбинации и игра с вражеските разузнавания, само защото агента е бил немотивирано и категорично инструктиран да не се съгласява, ако му бъде пред-

ложено сътрудничество с капиталистически разузнавачи. Такъв е случая с аг. "Филев" / III-ти отдел /, който е бил потърсен в Париж от разузнавач от Френското военно разузнаване и склоняван да работи за същото.

В редица случаи се извършва нецелесъобразно подбиране на агентура и поради това същата се извежда нецеленасочено зад граница. Така например аг. аг. "Добри", "Тони" и "Петров" / всички на III-ти отдел /, са били допуснати да прекарат почивката си в капиталистически страни, без да бъдат подготвени и подробно инструктирани за активна работа в сложна обстановка. На тях е казано само как да действуват в случай, че бъдат посетени от изменници на Родината. И естествено, след завръщането си, същите направиха само общи информации, без оперативна стойност.

Някои от изпратените зад граница агенти не бяха използвани напълно, поради това, че не са близки с работещите в разузнавателните центрове, а преди извеждането им беше направено малко, за да могат да се свържат с близки на изменниците на Родината. Такъв е случая с аг. аг. "Строгов", "Ботунаров" / I-ви отдел / и др.

Малко се работи по използването на патриотично настроени граждани, заминеващи в чужбина, които ако се свържат предварително с близки на работещи в разузнавателни центрове, може да се отпратят към тях и така да се подставят на чуждото разузнаване.

От редица успешно изведени по легален и нелегален път агенти, няма още никакви сведения, защото предварително не е уговорен ефикасен начин за свръзка. Такива са случаите с аг. аг. "Симеонов" / IV-ти отдел /, "Генади" / III-ти отдел / и др.

Серьозна слабост в работата ни е и това, че се изпращат зад граница агенти, които имат връзка и работят по капиталистическите легации у нас. Очевидно, чуждите дипломати се съмняват, че ги разработваме с някои от лицата, които имат постоянен контакт с тях. Изпращането на такива лица в чужбина, може само да превърне

- 6 -

6

съмнението на чуждите дипломати в увереност и да доведе до провали в нашата работа. Това се отнася особено за III-ти отдел, който е изведнал агентура, предимно работеща по легациите.

За ликвидиране на посочените слабости, за утвърждаване и разширяване на несъмнените успехи в нашата работа, оперативният състав трябва да повишава непрекъснато своята практическа и теоритическа служебна подготовка, за да бъде в състояние да подбира, подготвя и възпитава правилно агентурата, предназначена за изведане зад граница.

По отдели в управлението и под тяхно ръководство в окръзите, трябва да се изработят перспективни планове за изпращане на агентура зад граница, със задача да бъдат разработвани най-активните изменници на Родината и разузнавателните централи на капиталистическите страни, работещи срещу нас.

За по-целесъобразно и рационално използване на агентурата е необходима постоянна и строга координираност с у-ние I-во ДС, като по турска и гръцка линии се работи съгласувано и с отдел V-ти на УГБ, а в някои случаи дори и с РУМНО.

Нап. в 1 брой.

17.VI.1959 година.

За НАЧАЛНИК У-НИЕ II - ДС.

Д. Михайлов

Михайлов
на 4-6 юни